

Ministerie van sociale zaken en
werkgelegenheid
Postbus 90801
2509 LV 'S-GRAVENHAGE

Onderwerp

Internetconsultatie besluit loonkostensubsidie en normbedragen studietoelage Participatiewet 2021 en regeling loonkostensubsidie Participatiewet 2021

Datum	Referentie	Inlichtingen bij	Bijlagen
12-08-2020	20-0612/UN/JB	J. Barendrecht j.barendrecht@iederin.nl	

Geacht ministerie van SZW,

Hartelijk dank voor het voorleggen van de internetconsultatie 'besluit loonkostensubsidie en normbedragen studietoelage Participatiewet 2021 en regeling loonkostensubsidie Participatiewet 2021'. Ieder(in) baseert deze reactie op een analyse van voorgelegde wijziging en inbreng vanuit ons netwerk van verenigingen en mensen met een beperking.

Breed offensief, smalle oplossingen

Ten eerste moet opgemerkt worden dat de afbakening van de groep mensen met een arbeidsbeperking in dit ontwerpbesluit te smal is. Er wordt een direct verband gelegd tussen een arbeidsbeperking en het feit dat iemand niet het wettelijk minimumloon (wml) kan verdienen¹. Dit is onterecht en zet mensen met een arbeidsbeperking die wel het minimumloon kunnen verdienen apart. Zij kunnen niet altijd fulltime werken en komen daarmee op maandbasis ook niet aan het wettelijk minimumloon of ervaren problemen bij het solliciteren op functies ten opzichte van iemand zonder beperking. Het verzwakt hun positie op de arbeidsmarkt en zet hen en gemeenten zelfs aan om zich een loonwaarde aan te (laten) meten onder hun niveau om deel uit te kunnen maken van de arbeidsmarkt via de banenafpraak. Dit is een zeer onwenselijke prikkel.

Eenvoud en transparantie door 1 methode

Ieder(in) stelt het op prijs dat wij als vertegenwoordiger van (en met mensen met een beperking) in de vele expertgroepen, stuurgroepen en bestuurlijke overleggen onze inbreng hebben kunnen doen. De nieuwe landelijk uniforme methode voor loonwaardebepaling is een stap in de goede

¹ Nota van toelichting Besluit loonkostensubsidie, paragraaf 2, bladzijde 1.

richting. Ook het advies om mensen in deze methode op te leiden en kwaliteitseisen te stellen ondersteunen we van harte, omdat het voor mensen met een beperking duidelijk maakt waar ze op kunnen rekenen bij een loonwaardemeting.

De keuze om deugdelijk te motiveren door de arbeidsprestatie per hoofdtak te vermelden is waardevol voor mensen met een beperking. Hiermee wordt transparant hoe zij beoordeeld worden in hun werkzaamheden. Wat ontbreekt in de nota van toelichting is hoe de persoon die het betreft geïnformeerd wordt over zijn loonwaarde en of er bijvoorbeeld ruimte is voor ontwikkeling en zo ja, hoe. Dit is een gemis, omdat juist de deugdelijke motivering aanknopingspunten biedt voor betrokkenheid van de persoon die het betreft en ongewenste effecten tegengaat. Wij krijgen namelijk signalen dat mensen onder hun niveau worden ingeschat om loonkostensubsidie toe te kunnen passen.

Wij adviseren u om in de regeling op te nemen dat de werkwijze, betekenis en uitkomst van de loonwaardemeting met de betrokkene wordt gedeeld en toegelicht. Ook moet hierbij aandacht besteed worden aan ontwikkelmogelijkheden. Indien gewenst moet betrokkene hierbij onafhankelijke cliëntondersteuning krijgen om de materie goed tot zich te kunnen nemen.

Waarde van werk

De normbedragen voor de studietoelage is vastgesteld op 17.86% van het wml, omdat dit uitkomt op €300,- voor een 21-jarige. Ieder(in) vraagt zich af waarom. De studieregeling in de Wajong 2010-2015 zit op 25% van het wettelijk minimumloon (en gaat naar 70% of 75% per september 2020!). Daarnaast werkt een student zonder beperking rond de 12 uur in een bijbaan, ongeveer een derde van een fulltime baan. Hieruit volgt een (afgerond) percentage van 35%.

De staatssecretaris geeft aan dat het bedrag van €300,- past bij de motie Raemakers en de studieregeling in de Wajong. De studieregeling is momenteel €120,- per maand hoger dan het huidige voorstel. De werkwijze met een percentage betekent ook dat het op je 18^e om een bedrag van €150,- gaat. Dit is minimaal en een nieuwe bezuiniging, die in dit geval verkocht wordt als een verbetering voor mensen met een beperking.

Het is discriminerend om mensen met een beperking via een aparte berekening zo minimaal te compenseren voor het niet kunnen uitoefenen van een bijbaan ten opzichte van mensen zonder een beperking met een bijbaan. Daarbij is de beoogde invoering gewenst per september dit jaar, zodat het qua ingangsdatum parallel loopt met de verbetering in de wajongregeling én de start van het studiejaar voor mensen met een beperking die studeren.

Wij adviseren u de norm voor het compenseren van een bijbaan op een gelijkwaardig niveau te brengen van 35% van het wml en in te laten gaan per september 2020 (indien nodig met terugwerkende kracht).

Toegang tot de studietoeslag

De inspectie SZW constateert een ongekend lage benutting van het budget voor de studietoeslag: nog geen 2 miljoen op een budget van 29 miljoen. De inspectie geeft aan dat het lastig is voor gemeenten om de doelgroep te bereiken en zij soms aanvullende eisen stellen die gebruik tegenwerken. Tevens stelt het inspectierapport dat 56% van de aanvragen incompleet is² en onderbenutting kan volgen uit het probleem dat aanvragen complex en langdurig³ zijn. Daarbij geeft ook 60% van de gemeenten aan dat de regeling niet past binnen de Participatiewet⁴.

Het inspectierapport stelt: *de meeste voorstellen tot verbetering van het doelbereik zijn om de IST weer centraal te beleggen en wel bij het DUO. De regeling wordt daarmee uit het armoedebeleid van de gemeente gehaald en meer logisch ondergebracht bij de studiefinanciering. Daardoor wordt ook de doelgroep beter bereikt en verschillen tussen gemeenten gelijkgetrokken.*⁵

De staatssecretaris neemt dit niet over, omdat DUO nu niet belast kan worden met de uitvoering van een nieuwe regeling en daarbij dit niet eerder dan in 2022 in werking kan treden.⁶ Gezien de vele voordelen en voorstanders is het wenselijk dat het centraal uitvoeren via DUO wordt opgenomen in deze wijziging, desnoods op termijn waarin dit past in binnen de werklast van DUO.

Wij adviseren u in het besluit op te nemen dat DUO (op termijn) de regeling uit moet voeren, omdat deze regeling daar het beste past qua uitvoering en beter benut kan worden door de studenten met een beperking.

Stagevergoeding ondermaats

De stagevergoeding die wordt vrijgelaten staat nu op €180,- gesteld. Waarom moet dit vrijgesteld worden? Mensen zonder beperking kunnen naast hun stage, als onderdeel van de studie, ook werken en hierop volgt geen verrekening.

De hoogte van het bedrag is gebaseerd op het gemiddelde van MBO stages van 4 dagen. Het is onduidelijk waarom alleen MBO-stages worden gebruikt om tot een norm te komen. Waarom neemt de overheid niet de eigen norm bij stagevergoeding van €628,- bruto over?⁷ Omgeslagen

² Inspectie SZW, Evaluatie Individuele studietoeslag, Onderzoek naar de gemeentelijke uitvoering van de Individuele studietoeslag voor onderwijsvolgende jongeren (vanaf 18 jaar) met een arbeidsbeperking, bladzijde 14.

³ Idem, bladzijde 22.

⁴ Idem, bladzijde 23.

⁵ Idem, bladzijde 7.

⁶ Ministerie van Sociale zaken en werkgelegenheid, Directie Participatie & Decentrale Voorzieningen Afdeling Generieke Participatievoorzieningen, Maatregelen individuele studietoeslag in de Participatiewet (8 juli 2019), bladzijde 3.

⁷ Website Werken voor Nederland, onder kopje Vergoedingen en vakantiedagen, <https://www.werkenvoornederland.nl/starters/stages>, 12 augustus 2020.

naar 4 dagen zou dit nog op ruim €500,- uitkomen. Daarbij is het onduidelijk of reiskosten wel of niet verrekend worden op de studietoeslag.

Wij adviseren u om het stagebedrag 'vrij te laten' tot €500,-, omdat dit past bij de norm die de overheid hanteert voor stages. Daarbij moeten reis- en onkosten geen invloed hebben op de individuele studietoeslag.

Recept voor armoede

Het is simpelweg schrijnend om te lezen dat de mensen die het betreft bij de loonwaardebepaling nauwelijks betrokken en bij de studietoeslag niet gevonden worden, vanwege beperkingen in het systeem. Tevens is de gestelde compensatie van nog geen 18% wml voor een bijbaan een nieuwe discriminerende norm die wordt geïntroduceerd tegenover 25% in de Wajong of een meer logisch beredeneerde 35% wml. Al met al worden mensen in de uitvoering nu te weinig betrokken en actief geïnformeerd en vinden ze zelf de ondersteuning dan is dit minimaal. Zij zetten zo de eerste stappen naar een leven in armoede.

Met vriendelijke groet,

Ilya Soffer
Directeur Ieder(in)